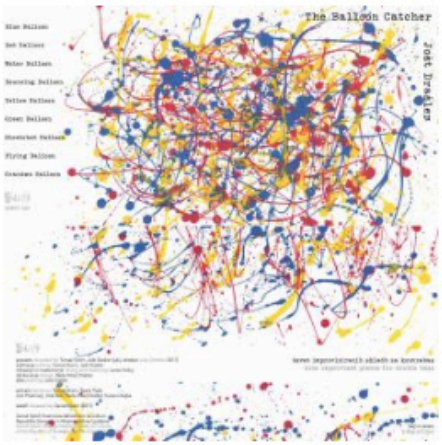
Plošče

27.03.2018

Improvizatorjev pogled – vase in naokoli

Solistična plošča The Balloon Catcher kontrabasista Jošta Drašlerja je sestavljena iz devetih improviziranih skladb, ki vsaka zase in skupaj izkazujejo skrbno premišljeno, zaokroženo in koherentno glasbeno celoto.

Peter Baroš

Jošt Drašler
The Balloon Catcher

Zavod Sploh
2018

The Balloon Catcher je plošča, ki iz številnih zornih kotov predstavlja zahtevnost in sofisticiranost improvizacijske igre Jošta Drašlerja. Bogat ter premišljeno sestavljen in zajet zvočni material, ki kot svoj predpogoj potrebuje tehnično dovršenega, visoko usposobljenega glasbenika, se srečuje s širokim umetnikovim miselnim horizontom. Na ta način se improvizirano muziciranje še enkrat več umesti med najbolj občutljive in najbolj povedne glasbene komentarje razmer in odnosov znotraj aktualnega družbenega in tudi individualnega življenja.

Moj prvi stik z muziciranjem **Jošta Drašlerja** sega tja v konec devetdesetih, ko so na relaciji Bistrica ob Sotli–Šmarje pri Jelšah–Rogaška Slatina potekala precej pogosta in živahna glasbena srečevanja. Primat najboljše ritem sekcije Kozjansko-obsoteljskega je gladko pripadel bistriški zasedbi **Zmajev rep**. Kot da bi poslušali skupaj igrati **Johna Bonhama** in **Jaca Pastoriusa**! Bila sta brata Drašler. Bobnar **Vid** in Jošt na basu. Zmajev rep, ki sta ga ob Drašlerjih sestavljala še **Andrej Boštjančič – Ruda** in **Ambrož Božiček**, se je iz tistih časov obdržal najdlje. Ta muzika se je potrpežljivo razvijala naprej in iz doorsovskega mladostniškega rocka zlagoma prehajala v kompleksnejše forme instrumentalnega jazz-rocka, zabeleženega na zgoščenkah *Sanje podob* (2007) in *Sestop* (2010).

Jošt, ki se je odločil za študij kontrabasa na celovškem konservatoriju, je postajal vse vidnejši člen domače pop muzike (**Jadranka Juras**, **Neisha**), sočasno pa vestno ohranjal stik z domačo Bistrico ob Sotli, kjer je ob Zmajevem repu deloval tudi v drugih zasedbah, na primer v grungerskem bendu **Malik**. Zanimanju za jazz je sledilo poglobljeno zanimanje za improvizacijo. Brata Drašler sta se tako ponovno združila na drugem koncu Slovenije, pri briškem mentorju **Zlatku Kaučiču**, v zasedbi **Kombo**. Potem so se začele stvari za Jošta (in tudi Vida) precej hitro vrteti naprej: **Balžalorsky Drašler 30**, **Drašler Karlovčec Drašler Trio**, **Orkester brez meja**, **Jubileum Cerkno Orchestra**, **Draksler Drašler Trio**, **Drašler/Drašler/Resnik** trio, **Nuclear Dream Weavers Compound** ... V Joštov scenarij so vmes stopili delavnica **Raziskava, refleksija**, cikel **Con-Fine Aperto** in serija glasbeno-plesnih improvizacij **Neforma** (katere kurator je danes Jošt) **Zavoda Sploh**, ki ga vodi **Tomaž Grom**, ob Kaučiču brškone ključna figura za tako krasen razvoj improviziranih glasb pri nas. Zakaj krasen? Solistična improvizacijska plošča je zelo zahteven zalogaj za glasbenika. Glasbenik se je praviloma loti po več letih študija izbranega inštrumentarija, po neštetih urah vaje in skupinskega muziciranja, po številnih sodelovanjih z drugimi glasbeniki, iz katerih vznikajo nova znanja, novi preizkusi in nova soočanja z glasbenimi nepredvidljivostmi. Solistične plošče puščajo močno zarezo v ustvarjalnih poteh improvizatorjev. *For alto* (1969) **Antonyja Braxtona** je, recimo, eden bolj referenčnih primerov. Solistična improvizacija skratka zahteva veliko mero zrelosti in pripravljenosti na tveganja. Slovenska solo improvizacija je v zadnjih letih dala kar nekaj odličnih glasbenih izdelkov: Kaučičev *Pav*, *Plovilo* **Sama Kutina**, *Sam za* ... Tomaža Groma in *Kramljanja* Vida Drašlerja, če si jih dovolim našteti le nekaj.

The Balloon Catcher Jošta Drašlerja je naslednji v tej seriji. Naslov plošče je povzet po istoimenski pripovedi **Daylelynna Davisa** o dečku in njegovi tesni povezanosti z babico, ki je nekega dne ni več. Pripoved zaznamuje eksistencialistična tematika, osredotočena na odnose otrok do družine in do starejših nasploh. Jošt ploščo posveča **Darji** in **Janezu**; predvidevam, da se pišeta Drašler. Zelo povedna je tudi vizualna podoba albuma: krasi jo Joštova slika, ki na neki način spominja na slike **Jacksona Pollocka**, tudi njegovo *White Light*, ki je del podobe albuma *Free jazz – Collective improvisation* (1961) **Ornetta Colemana**. Joštova slika upodablja zamrznjeni pogled na vihrave balone, ki puščajo sledove v prostoru. Njihove barve se ujemajo z naslovi skladb: *Blue Balloon*, *Red Ballon*, *Green Balloon*, *Yellow Balloon*. Preostale skladbe asociirajo na balone v njihovi materiji, na njihova različna stanja, ki jih lahko hitro povežemo z njihovo zvočnostjo: *Water Balloon*, *Bouncing Balloon*, *Stretched Balloon*, *Flying Balloon*. In še sklepna skladba kot povratek k Davisu, *Grandma Balloon*.

The Balloon Catcher je sestavljen iz devetih improviziranih skladb, ki vsaka zase in skupaj izkazujejo skrbno premišljeno, zaokroženo in koherentno glasbeno celoto. Skladbe imajo svoj narativni pečat, odlikujeta jih bogata glasbena struktura in zvočna tekstura. Če je za improvizatorje značilno, da svoj zvočni izraz razširjajo s pomočjo dodatnih zvočil in pogosto nekonvencionalne rabe svojega inštrumentarija, je ta pristop na Drašlerjevi plošči komaj, če sploh prisoten. Drašlerju uspe ob dokaj »vsakdanji« rabi inštrumenta sestaviti izredno širok spekter zvočne izraznosti, zahvaljujoč predvsem svoji tehnični izurjenosti. Plošča je lahko učni primer za rabo številnih ustaljenih potez muziciranja na kontrabasu, katerih kombiniranje ter prepletanje dviga zahtevnost njihovega izvajanja na mnogo višjo raven. V temelju se Drašlerjeva igra osredotoča na sočasno postavljanje igrive flažoletne igre in globokih raskavih dronov, kar skupaj ustvarja široko zvočno platno, ki ga kot vihravi baloni gostijo in redčijo raznorazni zvočni vtisi, ustvarjeni izpod rok tehnično izpiljenega glasbenika. Dramatični glissandi, poki in šumi, rafalne pasaže in pritajeni pizzicato, dinamično menjavanje razpoloženj in konstruktivni dialog zvoka s tišino. Slišano se zlahka prelije v Drašlerjevo sliko na naslovnici; poraja se celo predstava, da je Drašlerju lastna slika služila kot partitura, kot osrednje vodilo njegove improvizacije.

The Balloon Catcher je plošča, ki iz številnih zornih kotov predstavlja zahtevnost in sofisticiranost improvizacijske igre Jošta Drašlerja. Bogat ter premišljeno sestavljen in zajet zvočni material, ki kot svoj predpogoj potrebuje tehnično dovršenega, visoko usposobljenega glasbenika, se srečuje s širokim umetnikovim miselnim horizontom. Na ta način se improvizirano muziciranje še enkrat več umesti med najbolj občutljive in najbolj povedne glasbene komentarje razmer in odnosov znotraj aktualnega družbenega in tudi individualnega življenja.